

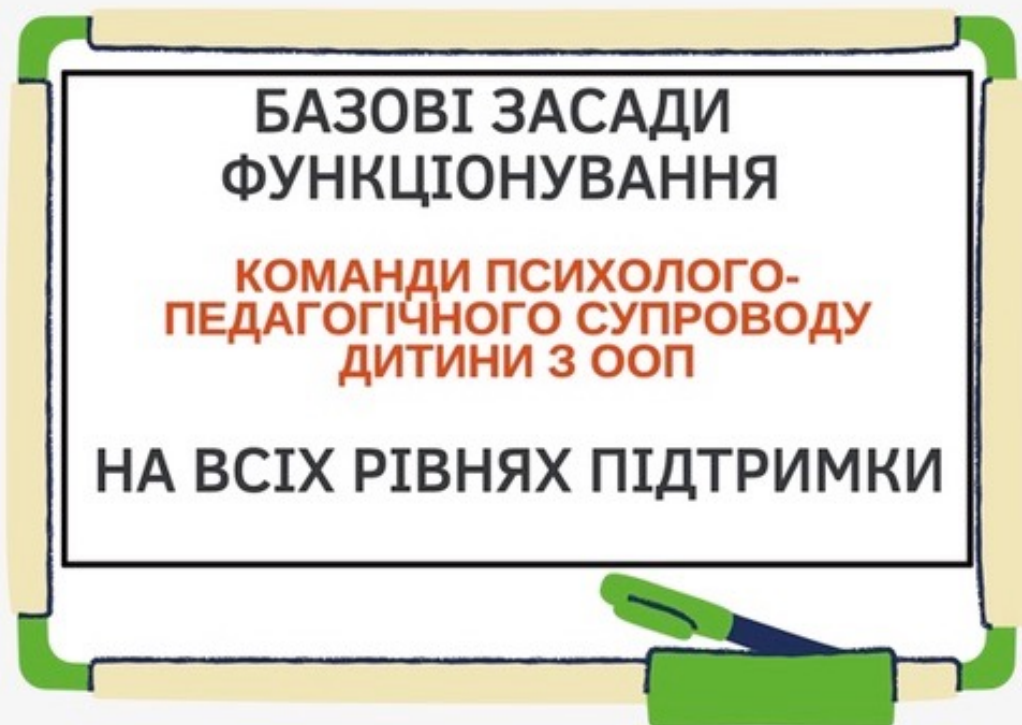

ІНДИВІДУАЛЬНА ПРОГРАМА РОЗВИТКУ:

новий порядок організації
інклюзивного навчання в ЗЗСО

Ольга Голентовська

завідувач ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти КЗ "Житомирський ОІППО" ЖОР,
національний тренер з інклюзивної освіти,
кандидат психологічних наук

1. Організація діяльності (наказ про створення, секретар засідань, оформлення протоколів засідань, графік та інше).
2. Узгодженість кроків, розподіл обов'язків.
3. Контроль якості (моніторинг) актуальних та перспективних втручань (своєчасність, достовірність, комплексність).
4. Обов'язкова залученість батьків (законних представників) дитини, а також фахівця ІРЦ задля організації супроводу, консультаційної та методичної підтримки, додаткових послуг.
5. Плекання партнерства, пошук і впровадження найкращих практик (бенчмаркінг).

ІРЦ **не здійснює** експертизу якості чи оціночні практики по відношенню до закладу або ж його кадрового складу, а забезпечує методичний супровід та консультативну підтримку педагогічним працівникам на засадах партнерства

ІНДИВІДУАЛЬНА ПРОГРАМА РОЗВИТКУ – ЦЕ

обов'язкова умова індивідуалізації освітнього шляху для дитини з ООП

командна, систематична та комплексна діяльність
з обов'язковим залученням батьків дитини та фахівця з ІРЦ

гнучкий робочий документ планування роботи з дитиною, що
переглядається та коригується

про дотримання етичних засад у процесі розробки, впровадження,
моніторингу

відповідальність команди психолого-педагогічного супроводу ЗО

Мета ІПР:

визначення конкретних навчальних стратегій і підходів до навчання/розвитку дитини з особливими освітніми потребами.

Розробляється на один навчальний рік.

Двічі на рік (за потребою частіше) переглядається з метою її коригування. Зокрема, коли у дитини виникають труднощі у засвоєнні визначеного змісту навчального матеріалу, чи навпаки виникає необхідність перейти до наступного рівня складності виконання завдань, а відтак є необхідність переглянути рівень підтримки. №

Алгоритм розробки

ІПР
оформлюється
за новим
зразком

1

вивчення
висновку ІРЦ та
рекомендацій/
аналіз
моніторингових
зрізів

2

визначення цілей
ІПР

3

огляд ресурсів

4

створення
документу (ІПР)

5

внесення до АС
"ІРЦ"

Джерела інформації

- 1** Висновок ІРЦ про КО
- 2** Індивідуальна програма реабілітації
- 3** Звіти про реалізацію ІПР з попередніх років
- 4** Психолого-педагогічна характеристика
- 5** Спостереження, вивчення продуктів діяльності
- 6** Стандартизовані тести, опитувальники
- 7** Аналіз навчальної успішності
- 8** Бесіди з дитиною, її батьками (анкетування, інтерв'ю)

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ІНДИВІДУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДИТИНИ

з п. 5 Висновку

в п. 3 ІПР

Наявний рівень знань і вмінь і навичок учня (компетенції)

- продуктивний контакт встановлюється поступово, за умови ініціативи з боку інших;
- доброзичливо реагує на звернення до себе;
- приймає запрошення долучитися до спільної діяльності, але у супроводі дорослого;
- інструкції виконує за допомогою наслідувальних дій;
-

Опис освітніх труднощів учня, виявлених у закладі освіти

- самостійна ініціатива до взаємодії проявляється епізодично;
- участь у спільних активностях з іншими та спілкування відбувається з умовою заохочення;
- поодинокі заявляє про свої потреби та вподобання (враження), переважно жестово-мімічними засобами;
- ...

Потреби

- дбати про організацію доброзичливого та підтримуючого середовища, створювати ситуації успіху;
- сприяти набуванню дитиною позитивного досвіду взаємодії, стосунків з іншими, адекватних емоційних реакцій, дотримання норм поведінки;
- чергувати групові активності з індивідуальними;
- ...

4

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ОСОБИ З ООП

1) рекомендований рівень підтримки

- висновок ІРЦ
- моніторинг ІПР - засідання КППС-рішення про перегляд

2) адаптація та модифікація освітнього середовища

- обрати потрібне з переліку
- вказати потребу у специфічних А/М відповідно до унікальності випадку

3) потреба у використанні (жестова мова, шрифт Брайля)

- відзначити необхідність

4) потреба в додаткових заняттях з:

- відзначити необхідність
- йдеться про психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття

5) потреба в консультації з:

- обрати потрібне з переліку
- представники медичних установ, соціальних служб, ГО, вузькопрофільні фахівці

6) наявність ІНП

- починаючи з 2го рівня підтримки
- форма затверджується педрадою, схвалюється керівником, підписується одних з батьків; в додатки

5

ДОДАТКОВІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТА КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВІ ПОСЛУГИ

з п. 7 Висновку

в п. 5 ІПР

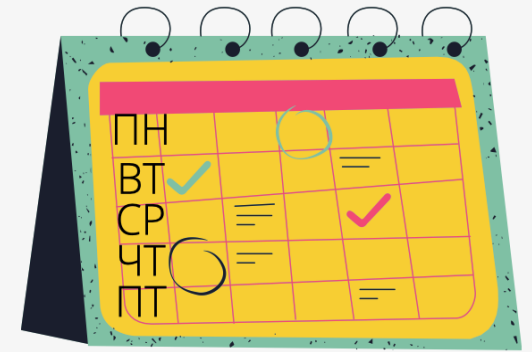
Постанова КМУ №88 від 14.02.2017 р.
«Про затвердження порядку та умов
надання субвенції з державного
бюджету місцевим бюджетам на
надання державної підтримки особам
з особливими освітніми потребами»

Види послуг	Напрям	Період/обсяг	Спеціаліст
Заняття з практичним психологом	Корекція розвитку	2021-2022 н.р., 1год.	Практичний психолог
Заняття з вчителем-логопедом	Розвиток мовлення	2021-2022 н.р., 2год.	Вчитель-логопед
Заняття з вчителем-дефектологом	Соціально-побутове орієнтування	2021-2022 н.р., 1год.	Вчитель-дефектолог

Найменування заняття (послуги)	Фахівець, який проводить заняття (надає послугу)	Місце проведення	Розклад занять
<u>Корекція розвитку</u>	практичний психолог <u>Понеділенко П.П.</u>	Кабінет практичного психолога	вівторок 13.00-13.25
Розвиток мовлення	вчитель-логопед <u>Вікторенко В.В.</u>	Кабінет вчителя-логопеда	понеділок 14.00-14.25 середа 13.30-13.55
Соціально-побутове орієнтування	вчитель-дефектолог <u>Середа С.С.</u>	Ресурсна кімната	п'ятниця 13.00-13.25

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗКЛАД

ЗА РОЗКЛАДОМ КЛАСУ

- за розкладом класу навчаються діти із I–II рівнем підтримки, тобто будуть відвідувати усі уроки без змін

ЗА АДАПТОВАНИМ РОЗКЛАДОМ

- під час розробки адаптованого розкладу уроків повинні враховуватися особливості психофізичного розвитку та динаміка розумової працездатності особи з ООП;
- протягом реалізації адаптованого розкладу тривалість уроку може зменшуватися, а перерви – збільшуватися;
- КРЗ проводяться поза основним навантаженням (інваріантна складова);
- відповідність індивідуальному навчальному плану

ЗА МОДИФІКОВАНИМ РОЗКЛАДОМ

- особа з ООП буде відвідувати заклад освіти відповідно до ІПР з обов'язковим періодичним включенням в освітній процес, а також заходи із позакуркульної діяльності з метою соціалізації;
- такий варіант розкладу обирається в умовах прояву освітніх труднощів дитини найтяжчого ступеня

**ВІДПОВІДНО ДО ПОСТАНОВИ
КМУ ВІД 30.08.2022 №979**

7

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АСИСТЕНТА УЧНЯ (УЧЕНИЦІ)

з п. 8 Висновку

в п. 7 ІПР

відзначити потребу в асистенті дитини

вказати, хто виконуватиме цю функцію

Загальні підходи до організації та надання соціальної послуги

Оцінювання індивідуальних потреб

Складання індивідуального плану надання соціальної послуги

Укладання договору про надання соціальної послуги

Наказ Міністерства соціальної політики України 23 грудня 2021 року N 718 «Державний стандарт соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання»

набув чинності з 04.02.2022

ДОПОМІЖНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ

Корекційне обладнання

- мультимедійне обладнання
- програмні застосунки, комп'ютерні програми
- засоби для сенсомоторної інтеграції
- навчальний програмно-паратний комплекс для розвитку мовленнєвої діяльності

- моделі площинні, об'ємні, друковані, муляжі
- моделі звукові та інтерактивні дидактичні та розвивальні ігри;

Потреба у підручниках, матеріалах

- адаптація матеріалів (текстів, зображень, наочності)
- використання аудіо/відео ресурсу
- програмні застосунки (наприклад: при функціональних порушеннях)

РОЗУМНЕ ПРИСТОСУВАННЯ

Адаптація продукту чи послуги під потреби дитини

- адаптований розклад (відвідування/не відвідування окремих уроків)
- модифікований розклад
- пандус, безбар'єрний простір, облаштування робочого місця, схеми руху
- ресурсна кімната, медіатека

1

Порядок забезпечення допоміжними засобами для навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладі освіти (**постанова КМУ від 09.12.2020 року № 1289**)

2

Наказ МОН від 23.04.2018 № 414 «Про затвердження Типового переліку допоміжних засобів для навчання (спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку) осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в закладах освіти»

3

Державні будівельні норми
ДБН В.2.2-40:2018 Інклюзивність
будівель і споруд

10

ОЦІНЮВАННЯ

типова НП

адаптована НП

модифікована
НП

АДАПТОВАНІ СТРАТЕГІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ОЦІНЮВАННЯ

оцінка за
загальними
критеріями

оцінка за
загальними
критеріями

оцінка на основі
індзавдань та
цілей
модифікованого
змісту НП

час, що відведений на
виконання завдання

різноманіття форм,
засобів, інструментів
оцінювання

адаптовані
стратегії та
технології
оцінювання

з або без
адаптованих
стратегій
оцінювання

середовище, місце
проведення оцінювання

спеціальне обладнання

• поданий перелік є лише прикладом та не претендує на вичерпність

Потреба у продовженні строків навчання

так

ні

Тривалість здобуття повної загальної середньої освіти особами з ООП, які навчаються в інклюзивних класах, може бути продовжена на один рік на рівні початкової освіти та/або на один рік на рівні базової середньої освіти відповідно до індивідуальної освітньої траєкторії (постанова КМУ від 23.04.2003 р. № 585).

- Потреба щодо продовження тривалості навчання визначається командою психолого-педагогічного супроводу не пізніше, ніж за пів року до завершення навчання, що зазначається у протоколі засідання та є підставою звернення до ІРЦ для повторної комплексної оцінки розвитку дитини.

- На підставі висновку про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, виданого ІРЦ, та заяви одного з батьків (іншого законного представника) дитини, рішення щодо продовження тривалості навчання приймається педагогічною радою та вводиться в дію наказом керівника закладу освіти

ДОДАТКОВІ НАПРЯМИ РОБОТИ: за сферами розвитку

розвиток інтелектуальної сфери

- вказати на особливості мислення (в тому числі рівень інтелекту), уваги, пам'яті, уяви та творчості;

розвиток сенсорної, моторної сфери

- зазначте про специфічні особливості сприймання та відчуттів (функціонування аналізаторів), темп обробки інформації, маніпулювання предметами, координацію рухів;

розвиток мовленнєвої сфери

- особливості вербальної та невербальної комунікації, форми і засоби спілкування, сприймання мовлення інших, міжособистісна комунікація;

розвиток фізичних здібностей

- втомлюваність та працездатність, координація тіла, харчова поведінка, фізична активність, важливі зміни у показниках соматичного та психічного здоров'я (якщо це важлива для організації освітнього процесу інформація);

розвиток емоційно-вольової сфери

- переживання, воля, саморегуляція, прояви емоцій та почуттів, їх відповідність ситуації;

розвиток соціальної сфери

- рівень засвоєння дитиною норм, правил, соціальних ролей, традицій; особистісні риси для взаємодії із соціальним середовищем; рівень розвитку навичок самообслуговування тощо;

подолання навчальних труднощів

- особливості сприймання та розуміння аудіальних/візуальних інструкцій, робота з аудіальною/візуальною інформацією, специфіка процесів запам'ятовування – осмислення – відтворення, писемне мовлення, математичні операції, побудова алгоритму дій, прогнозування наслідків та інше.

SMART

Визначення навчальних цілей (пріоритетність та функціональність цілей, короткострокові та довгострокові, для визначення цілей варто використовувати систему SMART(аббревіатура від англ. слів)

- Specific – конкретні
- Measurable – вимірювані
- Achievable – досяжні
- Result-oriented – орієнтовані на результат
- Time-related – визначені в часі

для оформлення розділів «Ціль» та «Очікувані результати, яких планується досягнути», можна скористатись висновком ІРЦ та відповідною інформацією з розділів «Рекомендації» та «Потреби» до кожної із сфер розвитку (п. 5)

**також зорієнтувати КППС на інші джерела інформації*

варто уникати узагальнених формулювань, які позбавлені досяжності, вимірюваності результату, визначеності в часі

всі втручання плануються на один навчальний рік, отже й очікування мають реалізуватись протягом цього періоду

рівень досягнутих результатів необхідно буде проаналізувати у часі моніторингових зрізів. Якщо потрібно, внести корективи у цілі та алгоритм підтримки/супроводу/корекції та оптимізувати процес.

звіти за результатами моніторингу слід оформити в додатки та зробити відповідні помітки у графі "Рівень досягнутих результатів"

ОСВІТНІ ЦІЛІ:

когнітивний, афективний, психомоторний контекст

ЗНАТИ (базове володіння інформацією)

- запам'ятовувати
- повторювати
- розпізнавати (впізнавати)
- описувати

- декламувати
- формулювати
- перераховувати

РОЗУМІТИ (навички обробки інформації)

- класифікувати
- пояснювати
- демонструвати
- виділяти

- інтерпретувати
- наводити приклад

ЗАСТОСОВУВАТИ (на практиці)

- вирішувати
- маніпулювати
- досягати
- робити

- слідувати
- складати

АНАЛІЗУВАТИ (розуміння власної роботи)

- розрізняти
- організовувати
- досліджувати

- аргументувати
- порівнювати
- структурувати

СИНТЕЗУВАТИ (створювати)

- вигадувати
- формувати
- реорганізовувати

- уявляти
- створювати
- поєднувати

ОЦІНЮВАТИ (навички судження)

- перевіряти
- обговорювати
- рекомендувати
- співставляти

МОНІТОРИНГ ІПР:

планування та реалізація на рівні закладу загальної середньої освіти

система постійного
спостереження за процесами
реалізації ІПР

забезпечення якості освітньої
інклюзії для дитини з ООП

КАРТКА (ПРОФІЛЬ) МОНІТОРИНГУ

Сфера розвитку	Дата	Фахівець	Значущі зміни I семестру	Значущі зміни II семестру
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА				
СЕНСОРНА, МОТОРНА				
МОВЛЕННЄВА				
ФІЗИЧНА				
ЕМОЦІЙНО- ВОЛЬОВА				
СОЦІАЛЬНА				
НАВЧАЛЬНІ ТРУДНОЩІ				